

Pro mě osobně je tento rozhovor pěkným završením roku 2022. **Tým Leony Gergelové Šteigrové** se dlouhodobě věnuje odpovědnému zadávání a znám jej poměrně detailně od roku 2018, když jsem se ujal vedení časopisu. Resp. tento tým mi dal nevědomky impulz, abych časopis vzal do svých rukou a dal v něm mj. prostor myšlenkovému proudu, který zastupují. Dnes bych řekl, že jsou silní propagátoři a tvůrci nových trendů a snad se nám na nadcházejících řádcích podaří čtenáře zaujmout a přitáhnout pozornost, a hlavně vybudit aktivitu k nakupování v širších společenských souvislostech, které cenu plně respektují, ale nevidí v ní hlavní cíl veřejného nákupu a svého počínání.

Dnešní rozhovor je další z řady týmových rozhovorů, které se mi v minulosti osvědčily a jsou na ně skvělé čtenářské ohlasy. Dnes je tu tým, který je dlouhodobě kompaktní a ušel obrovský kus cesty se svým hlavním tématem „odpovědné veřejné zadávání“. Moc bych poprosil o představení těch,

kteří si s námi povídají a na co se ve své práci odborně zaměřují...

Marie Janečková

Předně mi dovoluňte poděkovat za tento prostor pro náš (neznám lepší přívlastek) „báječný“ tým. Tento rozhovor je současně příležitost se na chvíli zastavit, poohlédnout se zpět a uvědomit si, k jakému rozvoji

za těch sedm let došlo, co vše se podařilo nebo na co stále narážíme. Navíc se nacházíme v jednom z dalších zlomových období, protože náš projekt pomalu končí a současně před námi stojí nové a nemalé výzvy.

Jak jste již předdeslal, naším tématem je odpovědné veřejné zadávání, které na Ministerstvo práce a sociálních věcí přinesla již na konci roku 2014 Leona Gergelová Šteigrová. Leona je jednak tahounem tématu, ale pro náš tým je hlavně inspirativním lídrem s „nadpřirozenou“ autoritou a lidským přístupem. Náš tým od základu postavila a od roku 2016 je hlavní iniciátorkou aktivit směřovaných k tomu, aby se odpovědné veřejné zadávání stalo standardní součástí zadávacích postupů obecně mezi zadavateli v České republice.

Leona v srpnu tohoto roku přijala výzvu na Ministerstvu pro místní rozvoj a rozvíjí téma strategického přístupu k veřejnému nakupování z pozice gestora zákona. Snad ale mohu za celý náš tým prohlásit, že Leona je i přes tuto změnu stále naší gestorkou.

Pokud mám ale jmenovat náš základní tým, čítá v současné době 13 členů. Monika Dobrovodská, Adam Gromnica, Regina Hulmanová, Zbyněk Pochmon, Markéta Matysíková, Ivana Mudriková, Iva Kvašňáková, Tereza Šmídová, Hana Látalová, Alena Ševčíková, Veronika Horová, Barbora Zichová a já. Mohla bych o každém z členů týmu napsat román, ale představením jednotlivých témat a trendů v tomto rozhovoru svou práci nejlépe představí sami. Rozhovor jsme také doplnili našimi medailonky.

Jak se postupem času témata a příležitosti odpovědného veřejného zadávání postupně propisovaly do praxe, rozvíjela se také naše spolupráce s praktiky z řad nejen zadavatelů a celá řada z nich se stala, ač externě, součástí našeho týmu. Bez nich to jednoduše nejde.

Současně je potřeba říci, že bez podpory tématu ze strany vedení MPSV by naše aktivity neměly jistě takový dosah. Proto mi dovoluňte vyslovit poděkování státní tajemnici Ministerstva práce a sociálních věcí Ingrid Štegmannové, která pomáhala prosazovat naše aktivity v posledních třech letech, ale taky Davidovi Novákovi, který nad naším projektem po celou dobu držel ochrannou ruku, řediteli odboru, ve kterém náš projekt celou dobu „sedí“.

Vnímám tedy, že projekt se na MPSV blíží ke svému závěru. Vraťme se do hluboké minulosti. Rád bych slyšel, jaké byly ty původní impulzy? Co bylo hlavním cílem?

Marie Janečková

Jak již bylo řečeno, Leona přišla na MPSV na konci roku 2014 na pozici vedoucí oddělení veřejných zakázek a toto téma si již přinesla s sebou. Již v květnu roku 2015 se jí podařilo prosadit Strategii OVZ resortu práce a sociálních věcí, kterou byly nastaveny principy OVZ do praxe veřejného zadávání na MPSV. Již před nástupem na MPSV však rozvíjela aktivity také v rovině šíření tohoto konceptu v ČR vůči ostatním zadavatelům. V mezidobí prakticky sama napsala projekt na podporu implementace a rozvoje strategického veřejného zadávání v České republice, který se jí podařilo prosadit, a v lednu roku 2016 začala skládat tým.

Naším hlavním cílem bylo od počátku začlenění užívání principů odpovědného veřejného zadávání do každodenní praxe veřejných zakázek.

Leona Gergelová Šteigrová

Ano, téma odpovědných, dnes spíše strategických, nákupů jsem již před nástupem na MPSV vnímala jako velký potenciál. Budu se opakovat, ale prostřednictvím veřejných zakázek stát investuje přes deset procent svého HDP. To je obrovský potenciál. Jakkoli bylo OVZ v EU již tehdy trendem a strategické směřování veřejného zadávání s environmentálním, sociálním a inovačním rozměrem se rozvíjelo, v ČR tento přístup chyběl, resp. OVZ v České republice bylo dlouhou dobu vnímáno v úzkém slova smyslu, a to zejména prostřednictvím tzv. podmínky zaměstnání 10% dlouhodobě nezaměstnaných. V praxi se prvky OVZ objevovaly spíše nahodile a ojediněle s tím, že je využívalo několik málo veřejných zadavatelů. Od počátku jsme naráželi na celou řadu bariér bránících jeho využívání v praxi. V ČR chyběl silný „garant“, který by tematiku systematicky uchopil, odborně zpracovával a prosazoval. Zcela chybělo centrální odborné zázemí/platforma, která by poskytovala

Tým, který se zaměřuje na sociální témata: Leona Gergelová Šteigrová, Hana Látalová, Adam Gromnica, Markéta Matysíková

podporu z hlediska metodického, chyběla nabídka vzdělávacích příležitostí. Troufám si říci, že se nám podařilo tuto odbornou platformu vytvořit a náš tým je dnes metodickým místem a odborným garantem udržitelného/strategického/odpovědného veřejného zadávání v ČR.

Přetrvávající bariéry bohužel ovlivňují snahu o prosazení strategického směřování veřejných nákupů do každodenní praxe dodnes. V ČR přetrvává byrokratický přístup, dominuje důraz na formální správnost/právní proces. Nejistota zejména menších zadavatelů (např. města a obce) plynoucí z nejednotného dohledu nad ZZVZ a přístupu v rámci dotačních zakázek pak zadavatele vede k preferenci uplatnění jednoduchého, nerizikového řešení.

Než se dostaneme k tomu, jaké vnímáte výzvy dnes, ohlédněme se zpět. Jak se v průběhu času vyvíjela témata a příležitosti odpovědného zadávání? Jaká témata na začátku Vašeho působení rezonovala?

Adam Gromnica

V úplných počátcích jsme v rámci projektu o něco více akcentovali sociální témata a etické principy, protože projekt byl veden na Ministerstvu práce a sociálních věcí, a tak nějak logicky jsme se zaměřovali na zaměstnávání znevýhodněných na trhu práce (což bylo dáno i tehdejší mírou nezaměstnanosti), důstojné pracovní podmínky, podporu sociálních podniků a dodržování lidských práv u některých komodit pěstovaných či vyráběných v zemích globálního Jihu.

V sociální oblasti byly tedy původně silným tématem otázky pracovních příležitostí pro osoby stojící dlouhodobě mimo trh práce. To nicméně vyžaduje intenzivní přípravu na straně zadavatele a zapojení relevantních stakeholderů. I s ohledem na nízkou míru nezaměstnanosti v ČR je tak toto téma aktuálně vnímáno jako spíše marginální. Naopak tématem, které nabralo na významu, jsou pracovní podmínky osob, které se podílejí na veřejných zakázkách. Zadavatelé si uvědomují, že podmínky zaměstnanců mohou mít vliv na věcnou kvalitu plnění, a hledají cesty, jak tuto otázku v zakázkách a smlouvách ošetřit. Jako příklady je možné uvést Českou televizi nebo Univerzitu Karlovu. Pracovní podmínky ve veřejných zakázkách jsou dokonce řešeny i Úmluvou č. 94 Mezinárodní organizace práce (Česká republika však není jejím signatářem). Toto téma se v různých státech snaží řešit různě. Potenciálně problémové zakázky (ty, jejichž mzdové náklady tvoří polovinu ceny a více) není např. v Itálii možné zadat jen na základě kritéria nejnižší nabídkové ceny.

Jestli se nepletu, pracovní podmínky jsou dlouhodobě problémovou oblastí mj. v oboru stavebnictví. Veřejné zakázky tak mohou být nástrojem zadavatelů, kterým lze tuto oblast ovlivnit. Jak se odpovědné veřejné zadávání propisuje do praxe stavebních zakázek?

Zbyněk Pochmon

Odpovědným veřejným zadáváním zadavatelé zpočátku oťukávali témata, kterým by se mohli věnovat. Zejména ve stavebnictví ale z témat podpory zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných osob a později osob se ztíženým přístupem na trh práce (která jsou však stále aktuální) zadavatelé přešli k adresování a řešení problémů, jež je při jejich investičních akcích nejvíce trápily. A to hlavně dodržování pracovních předpisů, zejména s ohledem na legální zaměstnávání či odměňování a dodržování podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a zajištění včasných plateb od generálního dodavatele jeho poddodavatelům.

Dva výše popsané okruhy tvoří hlavní příležitosti sociálně odpovědného veřejného zadávání používané ve veřejných zakázkách na stavební práce, a to podporu důstojných pracovních podmínek a podporu férových

podmínek v dodavatelském řetězci. V rámci těchto příležitostí byly ze strany zainteresovaných zadavatelů ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí vypracovány nástroje pro jejich podporu. Jednalo se zejména o Memorandum o férových podmínkách v dodavatelském řetězci vypracované Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze a Čestné prohlášení k sociálně odpovědnému plnění veřejné zakázky od státního podniku Povodí Vltavy. Další zadavatelé stanovovali odpovědné podmínky i v obchodních podmínkách veřejné zakázky bez využití specializovaných nástrojů.

Vedle výše popsaného však pokračoval i vývoj podpory zaměstnání osob se ztíženým přístupem na trh práce. Kromě samotné volby podpory určité skupiny osob zadavatelé pracovali na způsobu jejich podpory. Od prvotních jednoduchých obchodních podmínek stanovujících povinnost podpořené osoby podílet se na plnění veřejné zakázky po celou její dobu až po stanovení hodinového rozsahu podpořených osob a způsobu vykazování jejich skutečné participace. V dnešní době se proto zadavatelé mohou inspirovat celou řadou příkladů dobré praxe a zvolit si nastavení, které bude nejvíce vyhovovat jejich potřebám.

K sociálním tématům patří také etické nakupování. Každý zadavatel pořizuje celou škálu různého zboží a většina zadavatelů nakupuje i takové zboží a komodity, u kterého je stále obtížnější se ubránit otázkám, za jakých etických podmínek vznikalo. Jak se toto téma vyvíjí? Můžete uvést nějakou zkušenost z praxe?

Markéta Matysíková

MPSV v rámci zakázky „Dodávky potravinové a materiální pomoci...“ nakupuje mj. textil. A právě textil je druhem zboží, které z velké části vzniká v takových částech světa, kde je např. dětská práce považována za běžnou. Zadavatel se proto (prvně v zakázce vyhlášené v roce 2016) rozhodl apelovat na dodavatele, aby věnovali pozornost pracovním podmínkám, za kterých zboží, které nabízí, vzniká. Konkrétně bylo požadováno předložení čestného prohlášení účastníka, stvrzující, že minimálně zadavatelem uvedené problematické pra-

covní podmínky se při výrobě (šití, střihání atd.) nabízených textilií nevyskytují. Čestné prohlášení bylo nutno doplnit adresami továren, kde dochází/bude docházet ke vzniku jednotlivých textilií. Čestné prohlášení v kombinaci s adresami továren bylo možné nahradit členstvím ve vícestranné iniciativě Fair wear foundation, která má vypracovaný vlastní etický kodex (zaměřující se na problematické pracovní podmínky) a dodržování kodexu ověřuje pravidelnými i namátkovými (předem neohlášenými) kontrolami.

Těmito požadavky zadavatel vyjádřil, že nemá zájem snižovat cenu poptávaného zboží na úkor pracovních podmínek (základních lidských práv) těch, kteří jej vyrábějí (šijí atd.), a současně přiměl dodavatele zkoumat svůj dodavatelský řetězec. V této konkrétní zakázce bylo z pohledu zadavatele dosaženo stanoveného cíle, neboť byla uzavřena smlouva s dodavatelem šijícím převážně na Slovensku.

Hlubší zkoumání tématu (příležitosti) etického nakupování s sebou kromě odpovědi přináší také řadu otázek. V případě nákupu oděvu/textilu jednou z nich zůstává, jak absenci problematických pracovních podmínek v podobě porušování základních lidských práv v konkrétních továrnách ověřovat. Ač nástroje existují – např. členství v již zmíněné iniciativě Fair wear foundation nebo auditní zpráva externího systému, jako je např. Ecovadis či Sedex (mezinárodně uznávané sociální audit) –, nedaří se je prozatím ve veřejném zadávání jednoznačně uchopit. Jedním z důvodů je obava z nepřipravenosti dodavatelského trhu. Probíhají také diskuse nad tím, zda požadavkem na sociální audit, bez ohledu na místo vzniku oděvu/textilu, nebudou znevýhodněny evropské továrny, když primárním důvodem takového požadavku jsou problematické pracovní podmínky spíše v továrnách mimo Evropu.

V čem vidíte ještě v rámci sociálních témat potenciál? O čem lze ještě přemýšlet?

Adam Gromnica

V sociální oblasti bude zapotřebí se dříve či později přizpůsobit požadavkům plynoucím z aktuálně připravované evropské legislativy. Dotkne se to např. transparent-

nosti v odměňování (která má být významným prvkem v potírání nedůvodných rozdílů v odměňování mezi muži a ženami). Bez významu nebude ani regulace tzv. povinné bdělosti, která má garantovat dodržování závazných podmínek v dodavatelských řetězcích.

Zásadním problémem, který souvisí mj. i s řízením smluvních vztahů, je otázka monitoringu a reportování výsledků – aktuálně nemáme data o tom, kolik pozitivních výsledků aplikace udržitelných aspektů v nakupování jednotlivých zadavatelů přinesla (a tím spíše to není doložitelné daty na celonárodní úrovni). Otázka sběru dat a práce s nimi je tedy jednoznačně jedním z témat, které může napomoci – a to v obecnějším pohledu jednoduše ke zlepšení procesu nákupů veřejných zadavatelů.

Děkuji za pohled na sociální příležitosti odpovědného zadávání, které mají vliv na společnost, zejména tedy osoby podílející se na plnění veřejné zakázky či ovlivněné plněním této zakázky. Co ale „zelená“ kritéria? Jak se Vám s ohlednutím do počátků Vašich aktivit dařilo prosazovat ekologicky šetrná řešení?

Monika Dobrovodská

Jak tady již zaznělo, na počátku projektu jsme kladli větší důraz na sociální témata. Ale už od začátku jsme si současně uvědomovali, že pokud mají být veřejné zakázky udržitelné, nemůže se jednat pouze o jejich sociální či lidskoprávní udržitelnost, ale musí být udržitelné i ekologicky. Proto jsme od počátku obraceli pozornost i ke snižování negativních dopadů veřejných nákupů na životní prostředí.

Abych uvedla příklady zelených témat a jak byla uvedena do praxe, zmínila bych úklid soutěžený na MPSV s využitím definice ekologického úklidu zdůrazňující mj. prevenci znečištění a řadu mechanických postupů nebo postupů bez využití chemie, čistících a úklidových prostředků měly být zároveň certifikovány ekoznačkou. Definovat požadavky na ekologicky šetrné a zdravotně nezávadné úklidové prostředky, spotřební materiál a postupy v roce 2014 nebylo snadné. MPSV oslovilo

Regina Hulmanová, Ivana Mudriková a Monika Dobrovodská se zaměřují na ekologicky šetrná řešení

odborníky z této oblasti a ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a neziskovými organizacemi se povedlo vymezit hlavní znaky ekologického úklidu, jež jsou popsány v dokumentu Definice ekologického úklidu. Definice ekologického úklidu je k dispozici na webových stránkách a je využívána mnohými zadavateli. Vytvořením první definice ekologického úklidu byl položen základní stavební kámen ekologického úklidu, na kterém se staví dodnes.

V Jihomoravském kraji byli průkopníky nákupu nábytku na bázi dřeva a herních prvků do zahrady mateřské školy, na něž byly kladeny tak přísné požadavky na obsah určitých látek, včetně udržitelnosti obalového materiálu, že výsledné dřevěné výrobky byly certifikovány ekoznačkou. Ta zaručila,

že jsou v průběhu celého životního cyklu šetrnější nejen k životnímu prostředí, ale i ke zdraví dětí, které je každodenně využívají.

Pravda je, že kromě prvních vlašovek komplexnějších řešení, jako byl zmíněný nábytek, šlo spíše o jednodušší požadavky např. na kancelářský a tištěný papír (např. zpravodajů vydávaných zadavatelem) z udržitelných zdrojů a nebělený elementárním chlórem, umožnění dodání neoriginálních tonerů (jejich nevyloučení), zajištění občerstvení na akcích bez zbytečných plastových obalů, malých balení a na MPSV šlo i o prvotní krůčky k nákupu alespoň malé části občerstvení z ekologického zemědělství. Kdybych to měla shrnout, šlo o první pilotní pokusy o environmentálně šetrné zadávání, čas-

to připravované ve spolupráci s odborníky z MŽP a z nevládních organizací.

Ekologicky zaměřené aspekty ve veřejných zakázkách nabývají s postupem klimatické krize čím dál více na významu. Environmentálně odpovědné zadávání totiž může, pokud vezmeme v úvahu úhrnné roční výdaje na veřejné zakázky, poměrně významně přispět k mitigačním a adaptačním opatřením, pokud budou využita tam, kde budou mít největší dopad. O jaké oblasti se podle Vás jedná?

Ivana Mudriková

Pokud bychom se zaměřili na oblasti s největšími emisemi skleníkových plynů, projeví se snaha o jejich snížení nejvíce v oblasti nákupu energií, včetně komunitní energetiky, u které se po přijetí právní úpravy očekává velký rozvoj. Dále půjde o oblast dopravy, kde sice již zadavatelům stanoví povinnosti právní předpisy, ti ale mohou, v souladu se zásadou environmentálně odpovědného zadávání, jít při svých nákupech nad povinný rámec. Velkým tématem jsou udržitelné stavby rozebírané na jiném místě kolegy a dále půjde o oblast zemědělství, resp. nákupu potravin. Udržitelné aspekty je ale vhodné a žádoucí aplikovat v co nejširším spektru předmětů plnění. Pomoci může pohlížet na plnění prizmatem cirkulární ekonomiky a zabývat se jak udržitelností zdrojů, tak celou délkou životnosti i tím, jakým způsobem s předmětem plnění naložit po jejím skončení.

V rámci projektu se ale nadále snažíme pro využití v praxi zadavatelům předkládat odzkoušené nebo na platformě OVZ široce diskutované textace do zadávacích dokumentací a navrhnout jednoduše využitelná řešení. Jedním z nich by mohlo být požadovat tam, kde je to vhodné, štítky, v oblasti environmentálního zadávání tedy ekoznačky a další certifikace, což už se v praxi děje např. u nábytku, drogerie, kancelářského papíru, ale i v oblasti ICT. O tom svědčí např. nákup notebooků s certifikací TCO Certified osvědčující environmentální, ale i etickou udržitelnost, Českou televizí. Tématu ekoznačení, potažmo využití štítků ve veřejných zakázkách, se budeme určitě nadále věnovat.

Zajímavým vývojem ekologického úklidu by mohlo být navázání konkrétních ekologických požadavků na KPI, což by přineslo jejich pravidelnou kontrolu a vyhodnocování, do jaké míry jsou v praxi plněny. A pokud bychom se zaměřili do budoucna na kalkulaci uhlíkové stopy veřejných nákupů, anebo pro začátek jen na plné využití komplexních GPP kritérií, tedy kritérií Evropské komise pro zadávání zelených zakázek, která jsou dostupná pro jednotlivé produktové skupiny v českém jazyce, anebo standardně postupovali podle široce aplikovatelných minimálních kritérií stanovených na národní úrovni, jednalo by se v oblasti zeleného zadávání o onu reálnou přidanou hodnotu, kterou OVZ může do veřejných nákupů přinést a kterou se po celou dobu práce v projektu snažíme zadavatelům představit.

Vše se vždy nedaří, a tak by mě zajímalo, zda se Vám někdy něco v projektu opravdu zaseklo, vznikla bariéra, která se zdála těžko pokořitelná?

Marie Janečková

V průběhu projektu jsme se několikrát ocitli tak trochu ve slepé uličce. Snažili jsme se vždy jít cestou pozitivní motivace. Zadavatelé, se kterými dlouhodobě spolupracujeme, hledají čím dál komplexnější řešení, a to nás naplňuje pocitem, že se téma rozvíjí. Občas ale, když jsme se zastavili, tak jsme si museli přiznat, že žijeme tak trochu v bublině – bublině zapálených zadavatelů, ale ta realita z pohledu plošného uplatňování či strategického směřování veřejných nákupů stále není úplně růžová.

Je nesporné, že bariéry uplatňování OVZ přímo souvisí s „kulturou veřejných nákupů“ obecně v ČR. A to z pozice projektového týmu, navíc ještě usazeného na MPSV, nemáme mandát změnit. Stále převažuje důraz na procesní správnost zadání veřejných zakázek a s tím související preference uplatnění jednoduchého, nerizikového řešení, tedy s uplatněním ceny jako jediného kritéria. Velkým tématem jsou pak dotační zakázky. Absence jednotného výkladu dohledu nad ZZVZ a přístupů v rámci dotačních zakázek vede k nejistotě zejména menších zadavatelů, např. měst a obcí, a neochotě strategického směřování náku-

pů, vytváření „hodnoty za peníze“, inovací či zkoušení nových postupů. Co nám chybí, je politika ve veřejném nakupování na národní úrovni. Strategie, která jasně nasměruje veřejné nákupy definováním cílů. Absence národní politiky, nějakého konsensu, se pak projevuje zejména v odmítání nových trendů a podceňování na straně státní správy. A zejména pak samospráva potřebuje jasná vodítka, minimální standardy, které jim poskytnou právní jistotu při jejich uplatňování.

A pak musím zmínit okamžik, kdy jsme se opravdu zapotili. Jednalo se o schválení novely ZZVZ, která přinesla zásadní legislativní změnu pro odpovědné veřejné zadávání v České republice a kterou byla od 1. 1. 2021 zavedena povinnost sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání a inovací v § 6 odst. 4 ZZVZ. Vůbec jsme neuměli odhadnout, co to do praxe veřejných zakázek přinese, a málokdo věřil, že jsme nebyli iniciátory této změny. Měli jsme docela silné obavy, že schválená textace přinese komplikace, a to vzhledem k její neurčité formulaci, a tedy širokému prostoru pro výklad, a k tomu extrémně krátké legisvakanci lhůtě. V každém případě jsme se tehdy jako tým aktivizovali a připravili pro zadavatele metodický balíček, sestávající z metodických materiálů s jednoduchými vodítky pro odpovědná řešení, komplexní seminář a odbornou konferenci.

Jaký měla na prostředí VZ podle Vás novela ZZVZ dopad? Směřuji k § 6 odst. 4 ZZVZ

Monika Dobrovodská

Když byl v Poslanecké sněmovně čten pozměňovací návrh, který mj. novelizoval ZZVZ a kterým byla mezi zásady zadávání veřejných zakázek vnesena zásada sociálně a environmentálně odpovědného zadávání a inovací, vyvolalo to hodně otázek a kontroverzí. Bylo o tom mnohé řečeno a napsáno, ale dodnes si pamatuji, jak rozpolceně jsme v týmu tento krok tehdy vnímali. Zpětně se na tuto novelu dívám jako na určitý milník, který ale nebyl dostatečně předem komunikován, diskutován a zadavatelé, kteří se dosud o OVZ nezajímali, ale ani trh, na něj nebyli připraveni. Téměř ze dne na den bylo třeba u každé veřejné zakázky, kde to bylo jen trochu možné, hledat, jaké

odpovědné aspekty uplatnit. A je třeba říct, že řada zadavatelů v podstatě tápe dodnes, mj. proto, že odpovědné veřejné zadávání je značně široký koncept a v některých veřejných zakázkách je nutné se zorientovat v tom, jaká šíře OVZ je ještě efektivní a účelná. V jiných zakázkách vnímám podle žádostí o konzultace a dotazů zadavatelů, že naopak asi i zbytečně vyvíjejí snahu najít OVZ tam, kde jeho uplatnění vhodné úplně není, např. při zadávání právních služeb apod. A určitá rezistence trhu vůči OVZ, zejména v některých odvětvích, je stále cítit také. Kdybych to měla shrnout, tak textace povinnosti uplatňování nových zásad, tak jak je v současné době v zákoně formulována, neposkytuje prostor pro jednoznačný výklad a pro dostatečně bezpečný postup zadavatelů, kteří mohou při postupu dle nových zásad vnímat právní nejistotu.

Po téměř dvou letech účinnosti mám ale za to, že se prostředí veřejných zakázek proměňuje. Téma OVZ zcela zřetelně rezonuje ve veřejném prostoru, neobejde se bez něho žádná renomovaná akce pro veřejné zadavatele a mluví o něm jako o neoddiskutovatelné součásti veřejných zakázek i zástupci kontrolních orgánů a konečně po personálních změnách i zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, jako gestora zákona.

Co se týče toho, jak se zásady sociálně a environmentálně odpovědného zadávání a inovací projevují v samotných zakázkách a jakou přidanou hodnotu vlastně přináší, je situace poměrně těžké popsat, protože není dostatek relevantních dat, která se zatím standardně nesbírají a nevyhodnocují. V rámci projektu na MPSV jsme si sice nechali udělat analýzu objemů veřejných zakázek, ze které mj. vyplynulo, že 50 největších zadavatelů u zakázek v režimu zákona využívá kvalitativní kritéria pouze asi ve 4 % objemu zakázek, přičemž environmentální a sociální kritéria a inovace se v rámci hodnocení objevují u méně než 1 % zakázek. To ale samozřejmě nic neříká o využití OVZ jinde než v hodnocení.

Jaké jsou aktuální trendy, nová témata, která lze ve veřejných nákupech uplatňovat?

Zbyněk Pochmon

V rámci stavebních zakázek se odpovědnost zadavatelů v současné době promítá zejména do snahy o minimalizaci negativ-

ních dopadů provádění stavebních prací na okolí a v participaci s cílovými skupinami či zákonné komunikaci s odborníky i dodavateli při přípravě investičních akcí. Tato témata se v současné době rozvíjejí nejvíce.

Provádění stavebních prací dokáže být hluché, prašné či v obecné rovině nepříjemné z mnoha dalších důvodů, a to zejména pro osoby v nejbližším okolí. Někteří zadavatelé se proto snaží negativní vlivy plnění jejich veřejných zakázek na stavební práce snížit pomocí vhodného nastavení zadávacích podmínek, a to v rámci technických podmínek plnění veřejné zakázky nebo zvýhodnění dodavatelů při hodnocení jejich nabídek. Takový postup je vhodný zejména u veřejných zakázek na rekonstrukce budov prováděné při jejich plném užívání (např. rekonstrukce úřadu při jeho plném chodu) nebo v případě veřejných zakázek na stavební práce prováděné v těsné blízkosti bytových domů.

Participaci s cílovými skupinami při přípravě investičních akcí mohou zadavatelé zajistit, aby jejich plnění co nejvíce odpovídalo potřebám těchto skupin. Pokud chce zadavatel zároveň dosáhnout jejich spokojenosti s plněním veřejné zakázky, je nezbytné, aby byly o celém procesu výstavby informovány, vyslechnuty ještě před vydáním konečného rozhodnutí o podobě projektu, resp. byly součástí samotného rozhodnutí, a tudíž se s ním i ztotožnily. Vedle toho však nelze opominout ani potřebu zákonné komunikace s odborníky a dodavateli. Cílem tohoto druhu komunikace je zajištění odborné a transparentní přípravy investičních akcí tak, aby odpovídaly potřebám zadavatele a zároveň reflektovaly možnosti aktuálně dostupné na trhu.

Asi největší pozornost je dnes v rámci odpovědného veřejného zadání věnována oblasti environmentální odpovědnosti. Zajímavým trendem, který se propisuje i do veřejných zakázek, je zejména cirkulární ekonomika a hledání cest, jak řešit otázku surovinové nedostatečnosti a smysluplného nakládání s odpady tak, abychom je zhodnocovali. A to nejen ve stavebních veřejných zakázkách...

Regina Hulmanová

Ano, cirkularita ve veřejných zakázkách je aktuálním tématem. První otázkou však zůstává, zda zadavatel nezbytně potřebuje na-

koupit komoditu novou, nebo se bude snažit stávající komoditě prodlužovat životnost skrze řádnou péči, údržbu, servis či opravy a výměny jednotlivých částí. Nebo zda je možné si ji pronajmout. Cesta tzv. nevlastnického přístupu přináší benefity především v tom, že zajištění péče, údržby atd. je na dodavateli. Je především v jeho zájmu, aby sloužila bezchybně co nejdéle. Např. u pořízování kancelářského nábytku či nemocničních postelí to může být i způsob, jak vyřešit hromadění vyřazených věcí a starosti s tím související. Dále jde o preferenci produktů s podílem recyklované složky, a to nejenom u nákupu nových komodit. I u pronájmu lze definovat záměry dodavatele směrem k udržitelnosti, včetně cirkularitu. Pokud navážeme na pořízování kancelářského nábytku, tak lze např. využít recyklovaná dřevní vlákna u materiálů na bázi dřeva, či plastové části s podílem recyklované složky. Zadavatel by ale neměl zapomínat i na množství a druh obalových materiálů, požadovat co největší možné omezení balení, vratné obaly, zpětný odběr atd. Jedním z hlavních pilířů cirkulární ekonomiky je i lokálnost. Proto by zadavatelé měli podniknout veškeré možné kroky k tomu, aby zapojili malé a střední podniky do zadávacích řízení, které působí většinou lokálně. Důležité je myslet na to, že recyklací jenom oddálíme vznik odpadu, který už nelze využít, proto je nezbytné na prvním místě omezovat spotřebu. A tu nenahradíme žádnými udržitelnými či cirkulárními požadavky.

Příkladem odpovědného a cirkulárního zadávání je veřejná zakázka Jihomoravského kraje na výměnu, opravu a repasování oken. Kraj požadoval od dodavatele opravy a repase původních dochovaných dřevěných oken a ocelových výplní, provádění pravidelného servisu a údržby nových dřevěných oken dodaných v rámci zhotovení stavby, dále v maximální možné míře materiálové využití odpadu a omezení spotřeby primárních surovin. Dodavatel nabídl zpracování značné části odpadu znovuvyužitím, využití druhotné suroviny – skleněného střepu pro 30 % z celého objemu produkce tabulového skla pro výrobu izolačních oken a využití dřevěného odpadu pro výrobu dřevotřískových desek, ze kterých bylo vyrobeno 25 % přepravních a ochranných boxů nových oken.

Aktuálně jsou horkým tématem energeticky efektivní řešení, komunitní energetika a obnovitelné zdroje energie. Mnoho zadavatelů

již řeší snižování energetické náročnosti budov standardním způsobem – zateplením obálky, výměnou otvorových konstrukcí a instalací efektivnějších technologií, především obnovitelné a efektivní zdroje energie. Vždy je třeba vyvážit úsporu energie přiměřenými investičními náklady a najít optimální řešení pro konkrétní budovy. Komplexní projekt renovace budovy se totiž týká energetické efektivity, hospodaření s vodou, využití chytrých technologií, kvality vnitřního prostředí a architektonického ztvárnění/designu.

V této chvíli není schválený zákon upravující náležitosti komunitní energetiky, a zadavatelé se tudíž zaměřují na komunální energetiku instalací obnovitelných a účinnějších zdrojů energie na veřejných budovách. Avšak vytvoření komunitního energetického společenství přinese velkou změnu ve vnímání výroby a distribuci elektřiny a tepla. Jde o propojení místních stakeholderů (obyvatelé, zadavatel a místní firmy) s cílem vyrábět elektřinu a teplo z obnovitelných zdrojů energie a jejich spotřeba v daném místě. Daná obec či město se tak decentralizuje, stává se soběstačným, a snižuje tak výši poplatků. Tímto přístupem zadavatel (resp. společenství) přispívá i k bezuhlíkové ekonomice a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů. Mimo to však zadavatel, resp. společenství, může vyrobené přebytky ukládat do baterií nebo je prodávat dále a zisk z prodeje použít pro udržování zařízení a zbytek na rozvoj dané komunity. Komunitně lze však vyrábět i teplo z obnovitelných zdrojů energie – biomasa, geotermální energie, tepelná čerpadla, případně solární energie.

Zaznamenal jsem, že stravovací služby jsou další z oblastí, ve které se prosazují aspekty odpovědného veřejného zadávání. Téma udržitelnosti při nákupu potravin nechybělo ani na Vaší pravidelné konferenci, která se konala na začátku října. Jaká je tady širší aspektů, které jsou rozebírány?

Monika Dobrovodská

Nákup potravin, resp. zajištění stravování, je téma, které rezonuje v zakázkovém prostředí už nějakou dobu. A nejen proto, že se chystá významná změna v nákupech, které dosud nespadały pod zákonný režim. Na druhou stranu, i tato změna je příležitostí pro některé progresivní zadavatele, kteří např. při

zavádění dynamického nákupního systému promyslí i vhodné aspekty OVZ, jež mohou podpořit. To, že 1/10 skleníkových plynů pochází v Evropské unii ze zemědělství, vedlo k přijetí Strategie od zemědělce ke spotřebiteli (jako nedílné součásti Green Dealu) a připravovaná legislativní úprava by měla v závěru příštího roku stanovit, jak nakupovat napříč Evropou potraviny udržitelněji.

Nicméně již nyní je možných aspektů při nákupu potravin široká škála, některé již odzkoušené, jiné jsou zatím rozvíjeny v diskusích na různých fórech. Od využití sezonního kalendáře ovoce a zeleniny vytvořeného ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství, na nějž lze jednoduše v zadávací dokumentaci odkázat a který nepřímo podpoří i nákupy potravin z blízka, přes snahu najít rozumnou a bezpečnou cestu,

jak nakupovat regionální potraviny, které na stůl strážníků neputují přes půlku světa a nenesou s sebou jen svou uhlíkovou stopu, ale někdy i takové problematické jevy, jako je nelegální odlesňování. Pokud už zmiňuji snížení environmentálních dopadů nákupů potravin, je třeba se zaměřit i na složení jídelníčku a zařazovat častěji chutné a pestré nemasové pokrmy. A to se neobejde bez proškolení a promyšlení vhodných receptů, ale i trpělivé komunikace vůči strážníkům. Velkým tématem je i podpora ekologického zemědělství, protože i biopotraviny je možné (při správně zvolené komoditě a jejich podílu např. v rámci školního oběda) pořídit, aniž by se cena oběda zásadně zvýšila. Nákupem potravin tak určitě lze podpořit řadu aspektů OVZ, potažmo v širším kontextu rozvíjet udržitelné potravinové systémy.

Stravovací služby jsou také velkým tématem ve zdravotnictví. Jak se odpovědné aspekty propisují v této oblasti?

Alena Ševčíková, Veronika Horová

Odpovědné veřejné zadávání bylo dlouho pro zadavatele ve zdravotnictví víceméně neznámé. Je pravda, že při výstavbě a rekonstrukci svých budov se zdravotnická zařízení čím dál více zaměřují především na snižování jejich provozní energetické náročnosti, na efektivní hospodaření s vodou a také na využívání prvků cirkulární ekonomiky a používání udržitelných materiálů při výstavbě. Takže ve veřejných zakázkách na stavební práce jsou již environmentální aspekty OVZ relativně obvyklé.

Vedle toho je však celá škála nakupovaných dodávek a služeb. Vedle běžných nákupů se v sektoru zdravotnictví nakupuje celá řada tzv. „specifických“ komodit, na které nelze aplikovat bez dalšího ověření a přímo aplikovatelné příležitosti OVZ. Tady je vždy třeba identifikovat zdravotnická specifika, a ta pak zohlednit. Aktuálními tématy ve zdravotnictví jsou zejména nákupy nábytku s environmentálními požadavky formou DNS, nákupy zdravotnických prostředků, poskytování komplexních služeb prádelny a zmiňované nemocniční stravování.

Ano, stravování je přirozeně ve zdravotnictví velkým tématem. Nemocnice v České republice postupně mění přístup k pacientské stravě, a to také díky projektu „Nemocniční strava“ s podporou nákupů kvalitních potravin do nemocnic, ideálně lokálních a sezonních produktů, produktů z ekologických zemědělství, do kterého se již zapojila řada nemocnic.

Které z aspektů sociálně odpovědného nebo environmentálního zadávání doporučujete aplikovat ostatním zadavatelům, když jsou v této oblasti v začátcích? Předpokládám, že inovacemi nikdo začínat nebude...

Monika Dobrovodská

Máte pravdu, že k inovativním řešením přistoupí spíše zadavatelé zběhlí v komplexních veřejných zakázkách. Pokud někdo s OVZ nemá moc zkušeností, může se

inspirovat na webu sozv.cz v metodických materiálech, jmenovitě třeba v publikaci Odpovědné veřejné zadávání v kostce, řadě webinářů v rámci Institutu OVZ anebo třeba na YT kanále SOVZ, kde je představena řada příkladů z praxe.

A pokud mám uvést příklady jednoduchých a přitom efektivních řešení s pozitivním dopadem, může se jednat o nákup kancelářského papíru s ekoznačkou EU, který třeba právě MPSV nakupuje pro celý resort, aniž by se nějak navýšila cena plnění, a jehož výroba má díky ekoznačce prokazatelně nižší dopad na životní prostředí. Při pořádání akcí se nabízí snaha o eliminaci jednorázových plastů, často ne zcela využitelných dárků a zbytečných obalů u nápojů, ale i cukru, soli apod. Pokud nejsou akce pořádány v zimě nebo předjaří, lze se zaměřit i na to, aby bylo

občerstvení připraveno ze sezonního regionálního ovoce a zeleniny.

Sociálně odpovědné pak bude **zapojit** do zajištění občerstvení **sociální podniky**, z nichž více než polovina pracuje v gastro provozech a které je možné, ať už v roli dodavatele, či poddodavatele, podpořit např. v rámci kritérií hodnocení. Protože jsou sociální podniky založeny na třech pilířích – sociálním, ekonomickém i ekologickém a navíc působí spíše lokálně, zadavatel takovým krokem získá často další benefity, např. větší šetrnost k životnímu prostředí či podporu místní ekonomiky.

U stavebních zakázek jde často o komplexnější řešení v oblasti odpovědného veřejného zadávání, nicméně např. zajistit férové podmínky v dodavatelském řetězci lze i poměrně

jednoduše. Postačí požadavek v zadávací dokumentaci na dodržování jak pracovněprávních předpisů a BOZP, tak stanovených lhůt splatnosti pro platby poddodavatelům, který je ale nutné ošetřit – i spolu s adekvátní sankcí pro případ nedodržení – ve smlouvě, jak to již standardně činí třeba v Jihomoravském kraji. Zadavatelé také využívají etické kodexy, které mohou napomoci kultivovat prostředí veřejných zakázek. Je však vhodné promyslet i jejich případnou vymahatelnost v obchodních podmínkách veřejné zakázky, aby nešlo o pouhou proklamaci. Už při zadávání projektových prací je pak dobré myslet na to, aby se požadavkem na primární materiály nevyloučila možnost využít recyklované materiály a výrobky, tak jak jsou, včetně adekvátních norem, které splňují, uvedeny v Katalogu výrobků a materiálů s obsahem druhotných surovin pro použití ve stavebnictví.

Využití některých aspektů odpovědného veřejného zadávání se však u některých předmětů plnění jeví jako zcela zásadní a zadavatel při pořizování svých potřeb by se jimi měl, s ohledem na rizika, která jinak hrozí, zabývat vždy. Hovoříme zde o nepodkročitelných principech. Jedná se třeba o služby typu ostražba nebo úklid, kde dochází dlouhodobým tlakem na nejnižší nabídkovou cenu často k nedodržování pracovněprávních předpisů vůči zaměstnancům. Proto je zde vždy vhodné vyhodnotit si nejen to, jestli nemůže jít o mimořádně nízkou nabídkovou cenu, ale zabývat se i tím, zda lze pracovní podmínky úklidových pracovníků hodnotit jako důstojné. U zakázek na stavby je vždy vhodné zabývat se tím, aby nastavením podmínek v dodavatelském řetězci nedocházelo k druhotné platební neschopnosti nebo nedodržování pracovněprávních předpisů a předpisů bezpečnostních – často – malých firem, které jsou v roli poddodavatele. A v současné klimatické krizi způsobené prokazatelně lidskou činností se při využívání veřejných peněz jednoznačně jeví jako imperativ využít ve všech veřejných zakázkách, kde je to možné, ekologicky šetrnější řešení a principy cirkulární ekonomiky, tedy co nejefektivnější nakládání se zdroji a uzavírání materiálových a energetických toků.

Jedním z výstupů Vašeho týmu je publikace na téma lokálních dopadů veřejných zakázek. Jak s ní prakticky začít a jak veliký má tato oblast, dle Vašeho názoru, potenciál?

Hana Látalová

Publikace s názvem „Veřejné zakázky jako nástroj podpory místní komunity, ekonomiky a životního prostředí“ shrnuje doporučení a nástroje, které mohou veřejní zadavatelé aplikovat při odpovědném veřejném zadávání s důrazem na lokální dopady veřejného zadávání. Pro zadavatele, kteří se v oblasti odpovědného veřejného zadávání nepohybují dlouho, obsahuje publikace soubor jednoduchých kroků, které mohou při veřejném zadávání okamžitě využít, a pro složitější řešení jsou zde navrženy pokročilejší postupy, jako je např. metoda BVA (Best Value Approach). Tyto nástroje jsou postaveny na tuzemských či zahraničních zkušenostech, tedy na ověřených postupech, které je možné ihned využít.

V publikaci naleznete vodítka, jak podpořit oblast zaměstnanosti místních obyvatel, jejich kvalifikaci a vzdělávání, účast lokálních či sociálních podniků v dodávkách veřejným zadavatelům včetně podpory férových podmínek v dodavatelském řetězci, a to vše s důrazem na komunikaci s trhem, předběžné tržní konzultace či zapojení stakeholderů.

Znalost trhu a zejména pak komunikace s trhem, resp. dodavateli, včetně zapojení občanů jsou v tomto případě extrémně důležité. K tomu slouží různé formy komunikace, jako jsou např. předběžné tržní konzultace či širší nástroj tzv. „Meet the buyer“. Důležitým podnětem k úspěchu je proto participace, naslouchání místním obyvatelům a zohlednění jejich pohledu, tedy komunikace s veřejností. V neposlední řadě je pak nutné dobře nastavit contract management, tedy řízení smlouvy, vyhodnocení průběhu a plnění veřejné zakázky.

Zmínili jste metodu hodnocení kvality Best Value Approach. Nabízíte praktické semináře k tomuto postupu i v rámci Vašeho vzdělávacího Institutu OVZ. Jaké vidíte hlavní pozitiva této metody?

Zbyněk Pochmon

Metoda Best Value Approach (BVA) je jednou z metod vícekritériálního hodnocení, jejímž cílem je komplexní přístup k výběru

dodavatele veřejné zakázky. Komplexita výběru spočívá ve skutečnosti, že vedle cenového hlediska je kladen důraz nejen na kvalitu dodavatele a jím poskytovaného plnění, ale také jeho porozumění plnění veřejné zakázky a rizikům, která z plnění mohou pro zadavatele vyplývat. Zkušený dodavatel totiž dokáže tato rizika identifikovat a navrhnout opatření k předejití jejich naplnění.

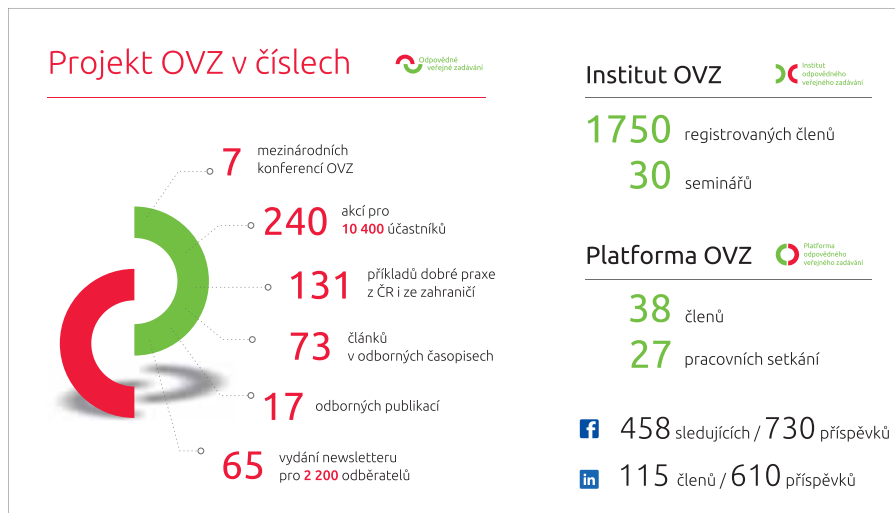
Hlavním pozitivním aspektem této metody je možnost výběru kvalitního dodavatele, a to i v případě omezené odbornosti v oblasti předmětu plnění veřejné zakázky na straně zadavatele. To je totiž jedno z paradigmat, na kterém je metoda BVA postavena. Odpovědnost za návrh řešení a jeho realizaci je v případě využití této metody přenesena na dodavatele. Zadavatelé v zadávacích podmínkách stanoví „pouze“ svá očekávání (preferenci) od investičního projektu, ale nikoliv způsob, jak jich dosáhnout. Tímto způsobem může zadavatel naplno využít odborných kapacit a zkušeností dodavatele.

Zároveň se díky tomu zkracuje doba potřebná pro přípravu zadávacího řízení veřejné zakázky. Ta zejména v případě měřených kontraktů fakticky činí i několik let, než se dokončí příprava dostatečně podrobné projektové dokumentace. Doba přípravy zadávacího řízení je však kratší i v porovnání s typickou přípravou zadání projektu formou Design & Build, která je obvyklým způsobem plnění veřejných zakázek zadávaných metodou BVA (aby bylo možné naplno využít zkušeností dodavatele).

Využití metody BVA se v České republice stále rozvíjí, ale s ohledem na výše uvedené lze do budoucna očekávat další rozšiřování jejího využití. Prezentaci z Institutu OVZ k této metodě lze najít na YouTube kanálu projektu odpovědného veřejného zadávání. Více informací o této metodě včetně příkladů dobré praxe brzy vyjde i v připravované publikaci k odpovědnému veřejnému zadávání ve stavebnictví.

Můžete nám přiblížit čísla projektu – kolik osob jste proškolili, kolik případových studií jste zpracovali, kolik seminářů, konferencí jste uspořádali?

Zde za nás nejlépe odpoví tato čísla, viz grafika.

Blížíme se k závěru našeho společného rozhovoru, tak teď krátký pohled do budoucnosti – na začátku jste zmínili nemalé výzvy, které před Vámi stojí. V čem je spatřujete? Jaké máte plány?

Leona Gergelová Šteigrová

Náš pohled je velmi konzistentní – stále budeme nahlížet na veřejné zakázky jako na příležitost rozvíjet strategický přístup k veřejným investicím. Nyní vnímáme velkou příležitost uvést do praxe to, o čem jsme dlouhodobě

hovořili. A nejen my – byli jsme jako Česká republika k tomuto vyzývání dlouhodobě ze strany institucí EU. Tj. zaměřit se na strategičnost veřejných nákupů, na podporu profesionalizace, na rozvoj centralizovaného zadávání, na podporu kvalitativních hodnotících kritérií, na práci s daty atd. A tak hlavním úkolem příštího roku je pro nás zpracování národní strategie veřejných nákupů.

Strategie, nad níž bude celospolečenský konsensus, strategie, která bude vystavěna na datech, strategie, která bude reflektovat moderní trendy v nákupech a v udržitelnosti.

Za mě osobně se tato strategie musí zaměřit na několik klíčových oblastí:

- Co pro nás v ČR znamená termín profesionalizace veřejných nákupů?
- Jakým způsobem akcelerujeme přístup k udržitelnému nakupování?
- Jakým způsobem chceme rozvíjet centrální nákupy? A jak naopak pomůžeme těm nejmenším zadavatelům?
- Kde leží limity veřejných zakázek malého rozsahu, potažmo podlimitních veřejných zakázek? A které principy chceme vždy akcentovat?
- Jak budeme přistupovat ke strategicky klíčovými veřejným zakázkám?
- Jak jsme schopni nakládat s daty, s digitalizací, s umělou inteligencí?

A jakou roli v této strategii hrají kontrolní a dozorové orgány? Nyní je tak před námi mnohem významnější debata, do které je nutné zapojit všechny aktéry, kteří věří v potřebu změnit přístup k veřejným zakázkám. Věřím, že tento časopis a jeho čtenáři do této skupiny neodmyslitelně patří. A já – my – budeme velice rádi, pokud se u věcných diskusí budeme vždy potkávat.

Vaše aktivity a výstupy jsou opravdu obdivuhodné. Co stojí za úspěchem Vašeho týmu?

Monika Dobrovodská

Od počátku mě fascinovalo, jak Leona tým vedla. Nikdy předtím jsem nezažila hierarchický způsob práce ve skupině, která ale má, díky jasným mantinelům a tahu na branku, který do ní Leona vnášela, neodmítkovatelné výsledky.

Regina Hulmanová

Pro mě je to práce snů, kde mě nepřestává udivovat to, že se celý tým bez zbytečných diskusí odhodlaně a houževnatě snaží prolomit zavedený zkonstatovaný přístup „tak jsme to dělali vždy“ na ambiciózní, férový, odpovědný a udržitelný přístup k nakupování. A že toho máme ještě hodně před sebou...

Markéta Matysíková

Je těžké zabývat se svěřenými tématy pouze v profesní rovině, a to zejména v případě tématu etického nakupování, o které pečují.

ji. Pracovat v tomto týmu je tak pro mě obohacující jak v profesní, tak osobní rovině.

Zbyněk Pochmon

Odpovědné veřejné zadávání mi bylo vždy blízké, protože v něm při zohlednění výše prostředků investovaných v rámci veřejných zakázek vidím smysl. Jsem proto rád za možnost podílet na se určování odpovědného směru veřejného zadávání v České republice.

Hana Látalová

Téma OVZ má obrovský přesah, jehož efekt není krátkodobý, ale sleduje vyšší cíle do budoucna. Práce mi proto dává smysl.

Ivana Mudriková

Dostala jsem příležitost zkoušet a otevírat nová témata, mít prostor a čas na bádání a vyhledávání nových příležitostí v zelených tématech.

Tereza Šmídová

Je neuvěřitelné, jak velký dosah a přínos může být v podstatě tak malé skupiny, jako je náš tým. Když se ale sejde tým lidí, kteří jdou za stejným cílem, jde to!

Marie Janečková

Pro mě v životě je asi nejdůležitější jít dopředu, dělat nové věci a ideálně společně s kvalitními lidmi. To mi tým projektu od začátku zaručoval. A ještě k tomu takový skvělý náčelník!

Adam Gromnica

Posun nakupování veřejného sektoru k vyšší míře udržitelnosti znamená změnu... zpočátku prosazovanou spíše „partyzánsky“. A takovéto téma vyžaduje podhoubí tvořené skvěle vedeným týmem nadšenců a na něj navázanými skvělými zadavateli.

Medailonky členů týmu

Leona Gergelová Šteigrová

Leona je náměstkyní sekce bydlení, výstavby a veřejného investování na Ministerstvu pro místní rozvoj. Donedávna byla lídrem projektů odpovědného/strategického veřejného zadávání na MPSV, kde řídila aktivity rozvíjející odpovědné veřejné zadávání, a od roku 2014 byla rovněž na MPSV vedoucí oddělení a zástupkyní ředitele pro oblast veřejných zakázek. Od roku 2021 je i členkou Rozkladové komise Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže pro oblast veřejných zakázek. Vystudovala mezinárodní vztahy a evropská studia na Masarykově univerzitě v Brně.

Marie Janečková

Marie v současné době řídí aktivity projektu. Rovněž má na starosti Institut odpovědného veřejného zadávání, který staví na konceptu komplexního vzdělávání ke strategickému zadávání a nabízí již širokou škálu odborných seminářů nejen pro zadavatele. V rámci projektu dále řídí evaluační aktivity. Aktuálně spolupracuje na rozvoji aktivit na podporu strategického směřování veřejných nákupů v rámci připravovaných projektů. Marie vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Dříve se zabývala možnostmi financování rozvojových záměrů a disponuje zkušenostmi z celé řady projektů realizovaných v soukromém i veřejném sektoru.

Monika Dobrovodská

Monika se v rámci projektu věnuje metodice odpovědného veřejného zadávání, jak implementovat OVZ v organizacích, dále pak konzultacím se zadavateli a OVZ také školí. Zajímá ji téma udržitelnosti. Monika vystudovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Nejdéle působila na Státní zemědělské a potravinářské inspekci, kde několik let vedla právní a legislativní oddělení ústředního inspektorátu. Na dva roky byla vyslána jako národní expert na právní oddělení Generálního ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele Evropské komise.

Adam Gromnica

Adam se zabývá tématem zaměstnávání znevýhodněných osob prostřednictvím SOVZ, mj. problematikou zaměstnávání osob se záznamem v evidenci rejstříku trestů, a je velkým fanouškem podpory inovací a rozvoje cirkulární ekonomiky.

Věnuje se zejména přednáškové činnosti a publikacím a rád by byl svědkem toho, aby se tématu udržitelnosti a udržitelných nákupů výrazněji zhostily univerzity a další instituce vědy a výzkumu. Adam vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity a Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Zkušenosti sbíral v advokacii, veřejné správě či v kanceláři veřejného ochránce práv.

Zbyněk Pochmon

Zbyněk je expert projektu na stavebnictví. Již během studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy získával zkušenosti v největší české stavební společnosti a po jeho ukončení poskytoval poradenství nejen na zahraničních projektech. Odpovědnému zadávání se věnuje od svého nástupu ke státnímu podniku Povoď Vltavy, kde byl spoluodpovědný za nastavení strategie podniku v této oblasti. Od nového roku se Zbyněk vrací zpět do soukromoprávní části stavebního sektoru. I pak ale bude spolupracovat s projektem Odpovědného veřejného zadávání a pokusí se zkušenostmi získanými ve stavebnictví činnost projektu dále posouvat.

Regina Hulmanová

Regina se zaměřuje především na odpady a cirkulární ekonomiku, v současné době připravuje publikaci s návrhy cirkulárních kritérií pro vybrané komodity. Její srdcovkou jsou také města a jejich odpovědný přístup nejenom k zadávání veřejných zakázek. Návazně na to se zajímá také o témata, jako je participace, komunitní energetika, organizace udržitelných akcí či pořízení nábytku odpovědně. Aktuálně se zapojila i do projektu centralizace nákupů, který má rovněž ambice pomoci obcím a menším zadavatelům.

Markéta Matsýšková

Markéta se podílí zejména na tvorbě metodiky v oblasti odpovědného veřejného zadávání, podkladů pro zadávací řízení v části formulování požadavků souvisejících s odpovědným veřejným zadáváním a dalších materiálů v oblasti odpovědného veřejného zadávání. Co se týče předmětů plnění, zaměřuje se na aplikaci prvků odpovědného veřejného zadávání při nákupu služeb ostrahy a úklidu a dále při nákupu oděvů, a to především z pohledu pracovních podmínek osob podílejících se na poskytování služeb/výrobě zboží. Markéta vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Zadávání veřejných zakázek se začala věnovat před více než deseti lety u významného administrátora veřejných zakázek.

Hana Látalová

Hanku téma veřejných zakázek oslovilo před více než 12 lety, kdy působila jako právní podpora administrátora veřejných zakázek, a již v té době přemýšlela nad začleňováním odpovědného veřejného zadávání do zadávacích řízení. V současné době pokládá za nezbytné aplikovat odpovědné veřejné zadávání v co nejvyšší míře, když OVZ přispívá k udržení příznivých životních podmínek naší společnosti. V rámci projektu SOVZ se zaměřuje na metodiku a publikační činnost.

Veronika Horová

Veronika se zaměřuje na odpovědné veřejné zadávání ve zdravotnictví. S ohledem na to, že tato problematika je v ČR ještě stále spíše na počátku, hledá inspiraci a příklady dobré praxe mj. v zahraničí. Veronika vystudovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Veřejným zakázkám se věnuje od roku 2009, kdy pracovala jako právník a specialista na veřejné zakázky na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Od roku 2010 pracuje v Nemocnici Nové Město na Moravě na pozici vedoucí právního úseku.

Ivana Mudriková

Ivana vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Bratislavě a doktorát získala na Ústavu průmyslového inženýrství na Materiálově-technologické fakultě STU. Od 2018 byla členkou týmu APUEN, kde realizovala veřejné zakázky pro města, obce, a zejména nemocnice. Vedle modernizací nemocnic se Ivana nadchla projektem Odpovědného veřejného zadávání vedeného pod českým Ministerstvem práce a sociálních věcí. A protože má ráda výzvy, začátkem roku 2022 se stala součástí týmu tohoto projektu, ve kterém se věnuje zeleným tématům ve veřejných zakázkách. Aktuálně ji nejvíce zaměstnává ekologický úklid a nízkouhlíkové veřejné zakázky.

Tereza Šmídová

Tereza vystudovala Provozně ekonomickou fakultu na České zemědělské univerzitě v Praze. Po dokončení studia začala pracovat na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, kde měla možnost se od samého začátku podílet na fungování projektu Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání. Nyní spolu se svými kolegy působí v projektu Odpovědný přístup k veřejným nákupům – Strategické zadávání veřejných zakázek. Tereza v rámci projektu poskytuje podporu týmu při práci s cílovou skupinou, zajišťuje administrativu, spravuje platformu OVZ a podílí se na realizaci akcí.

Alena Ševčíková

Vzhledem k mnohaletému působení Aleny v oblasti zadávání veřejných zakázek ve sféře zdravotnictví je jejím úkolem právě v této specifické oblasti nejen osvěta principů odpovědného zadávání, ale také i případná podpora a pomoc při začleňování a implementaci principů odpovědného zadávání do každodenní praxe zadavatelů ve zdravotnictví. Alena vystudovala Fakultu humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, od roku 2004 pracuje v Nemocnici Nové Město na Moravě. Od roku 2007 zajišťuje v nemocnici veřejné zakázky – nyní je na pozici vedoucí oddělení nákupu a veřejných zakázek.

Iva Kvašňáková

Iva měla na starosti vzdělávací aktivity projektu, e-learning, semináře a školení a zabezpečovala konání velkých akcí, jako je konference a školy OVZ. V současné době se podílí na komunikaci projektu, jehož cílem je dostat odpovědné veřejné zadávání do povědomí zejména cílových skupin projektu.

Barbora Zichová

Barbora se v rámci projektu věnuje zadávání veřejných zakázek na MPSV, ve kterých jsou (pokud je to možné) implementovány požadavky související s odpovědným zadáváním.